Atreveix-te amb el caiac

Què en saps, del caiac? N'has fet mai? Si llegeixes amb atenció aquest text podràs aprendre'n moltes coses. Des dels orígens fins a com practicar-ho! Només cal saber nedar per començar a practicar caiac, per sentir-se molt segur dins l'aigua i no tenir gens de por.

FEM CAIAC

Així què necessitem?

- Un banyador
- Un casc
- Una tovallola
- Crema solar
- Una ampolla d'aigua
- Calçat apte per l'aigua i que s'agafi al taló
- Armilla salvavides adaptada al pes i a la talla
- Una bossa per posar-hi allò que es vulgui o que calgui

Una mica d'història

La paraula caiac significa "embarcació de caçador". Antigament era una embarcació que utilitzaven els nadius de diferents pobles d'Alaska, el nord del Canadà i Grenlàndia. Llavors la construïen d'ossos i de pell de foca i s'utilitzaven per caçar, pescar o realitzar llargues excursions a la recerca de preses.

Abans, els esquimals, per exemple, anaven amb caiac tancats a la banyera amb una pell lligada a la roba del tripulant. Això tenia un inconvenient: el tripulant no podia separar-se de l'embarcació i si el caiac bolcava, podia morir ofegat o congelat! Llavors, doncs, van crear l'esquimotatge: si una embarcació bolcava, havien aconseguit la tècnica per tomar a redreçar l'embarcació, amb l'ajut de la pala o les mans.

Saber fer bolcar un caiac és una de les primeres habilitats que s'han d'aprendre per poder navegar amb seguretat.

Quines parts té un caiac?

Quant als caiacs són llargs i estrets. Això fa que sigui fàcil bolcar o donar la volta. Amb els caiacs d'aigües braves, llargs i prims, es poden creuar les onades més fàcilment i sense perill a bolcar. Els caiacs d'aigües tranquil·les són més curts, amb les puntes arrodonides .

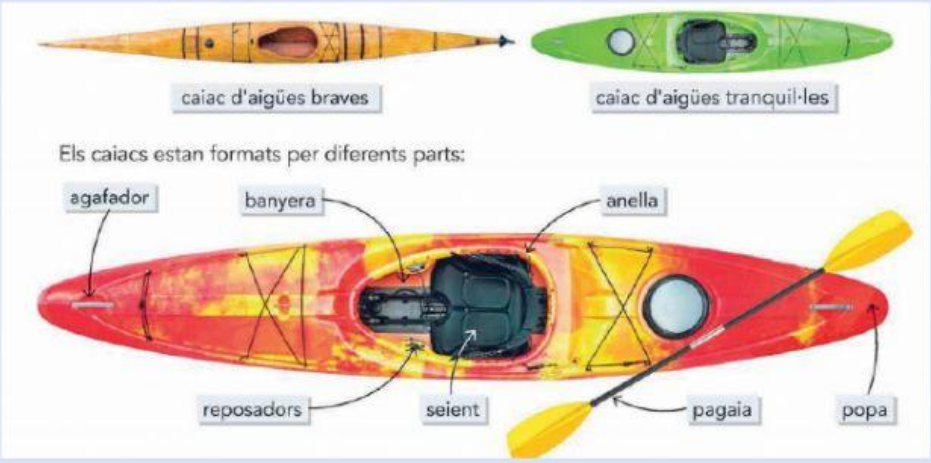

Preparats? Llestos? Comencem!

Fiquem-nos a l'aigua!

1. Per ficar el caiac a dins de l'aigua, agafa'l per la banyera amb les dues mans . Mantén l'esquena recta, flexiona els genolls i fica el caiac a l'aigua.
2. Entra dins el caiac molt suaument. Amb una mà agafa't al cantell posterior de la banyera, i amb l'altra a un lloc on puguis subjectar-te; per exemple, al moll, o a una piscina , si estàs practicant caiac a la piscina .
3. Col·loca un peu al centre del seient
4. Sostén el pes del teu cos sobre les dues mans i fica l'altra cama dins el caiac
5. Ja pots seure a dins, Fes-ho ràpid, però ves amb compte
6. Obre bé les cames de manera que et quedin als reposadors de cuixes que hi ha al seient.

Ja ets a dins! Ara ja pots començar a remar!

1 Com explicaries de què tracta la lectura amb les teves paraules ?

.....
.....
.....

2 Quin tipus de text és? Marca la resposta correcta

◯ narratiu ◯ instructiu ◯ biogràfic

3 Has fet mai caiac? Si no n'has fet t'agradaria intentar-ho? Per què?

.....
.....
.....

4 Marca l'opció correcta

– *Caiac* significa...
- ◯ embarcació esquimal.
- ◯ embarcació de caçador.
- ◯ embarcació de pescador.

– El caiac té una part que s'anomena...
- ◯ banyera.
- ◯ dipòsit.
- ◯ reposabraços.

– Per fer caiac, no es necessita...
- ◯ flotador.
- ◯ salvavides.
- ◯ rem.

– La primera habilitat que s'aprèn és...
- ◯ remar a contracorrent.
- ◯ aprendre a bolcar el caiac.
- ◯ saber bussejar.

5 De l'1 al 5 ordena què és el més important per anar amb caiac. Després compara les teves respostes amb les d'un company o una companya i parleu dels motius de la tria:

- [ ] banyador
- [ ] rem
- [ ] farmaciola
- [ ] jersei
- [ ] salvavides

6 Què vol dir la paraula impermeabilitzar?

.....

7 Què es fa abans de posar-se a fer caiac, què es fa després i què es fa durant?

- Comprova que la teva embarcació està equipada. →
- Gaudeix de l'esport i la natura. →
- No surtis sol, cal sempre sortir en grup i amb un adult que guiï. →
- Assegura't que saps controlar l'embarcació. →
- Pensa com t'ho has passat. →
- Comprova que ho tens tot. →
- Observa els senyals d'advertència si és el cas. →
- Sigues respectuós amb la resta de persones, animals i natura. →

8 Escriu un argument a favor i un argument en contra per la pràctica del caiac:

argument a favor

.....

argument en contra

.....

Els adverbis

Les paraules que ens indiquen el lloc, el temps, la manera o la quantitat en què es fa una acció s'anomenen **adverbis**. Són paraules invariables que acompanyen un verb, un adjectiu o un altre adverbi:

- **Lloc**: *aquí, allà, enllà, pertot, enlloc, on, lluny, amunt, avall, sobre, sota...*
- **Temps**: *abans, ara, llavors, després, aviat, avui, demà, sempre, mai...*
- **Manera**: *com, així, bé, ben, millor, mal, malament, només, pitjor...*
- **Quantitat**: *molt, poc, massa, ben, gaire, tant, tan, quant, res, gens...*

9 Llegeix el text i busca els adverbis que hi trobis. Després classifica'ls en la següent taula:

lloc	temps	manera	quantitat

10 Completa les frases amb la forma adverbial adequada de les paraules següents.

PISTA: Totes les paraules acaben en ment

plàcida | seriosa | sobtada | afortunada | tímida

– El caiac navega per les aigües tranquil·les _____

– Els caiaquistes van sortir del mar _____ pel mal temps.

– Les onades gegants i el fort vent s'han de prendre _____

– _____ va demanar si s'havia posat bé el salvavides.

_____ van poder arribar a bon port.

Els sons de la essa

El so de la **s** de **sol** l'anomenem **essa sorda**. Aquest so es pot escriure:

- **s** a principi i a final de paraula i al costat de consonant: *sol, cas, mosca.*
- **ss** entre vocals: *passa, ossa.*

11 Escolta el poema de Joana Raspall i escriu les paraules que tenen el so de la essa sorda

Hora blavissa

Hora blavissa
ran de la mar.
Volen gavines,
s'atura el vent.
Les veles dormen;
només els rems
baten les ones
calmosament.

Passa el poeta
somnis enllà
sembrant paraules
enfervorit.
Demà, quan l'alba
besi la platja
un bell poema
hi haurà florit.

--- --- --- ---

--- --- --- ---

--- --- --- ---

Davant de vocal, la **essa sorda** també es pot escriure:

- **c** davant **e**, **i**: *cera*, *enciam*.
- **ç** davant **a**, **o**, **u** o a **final de paraula**: *peça*, *forçut*, *cançó*.

12 Tria les paraules que tenen el so de la essa sorda:

astronauta	cassola	tresor	braç
sang	mussol	desert	forçut
brusa	cinta	ceba	matalàs
habitació	març	pallasso	rosa

13 Classifica les paraules de l'activitat anterior segons la lletra que forma el so de la essa sorda:

s	ss	c	ç

El so de la **z** de **zebra** l'anomenem **essa sonora** i es pot escriure:

- **s** entre vocals: *casa*.
- **z** a inici de paraula o després de consonant: *zebra*, *tretze*.

14 Fixa't com s'escriu el nom de les imatges i contesta les preguntes que hi ha:

Amb quina lletra s'escriu el so de la **essa sonora** a inici de paraula? .....

I entre dues vocals?

.....

I després de consonant?

.....

El dígraf i les lletres **ss**, **ç** i **c** sempre sonen com **sol** (essa sorda).
La lletra **z** sona com **zero** (essa sonora). La **s** pot sonar com **sol** o com **zero**, segons el lloc on estigui situada.

15 Escriu el nom a sota de cada dibuix. Totes les paraules tenen essa sonora:

La essa sonora s'escriu amb **z** a principi de paraula i després de consonant: *zona*, *onze*. S'escriu amb **s** quan va entre vocals: *paisatge*.

16 Classifica aquestes paraules segons on tenen el so de essa sonora:

dotzena • cosí • zodíac • caseta • colze • cosa • zoo • turquesa

so al principi	so al mig	
	entre consonant i vocal	entre dues vocals
.....	.....	....
.....	.....	....

17 Ara et toca a tu! Per parelles inventeu un poema que tracti el tema de l'aigua. Mireu l'exemple de la Joana Raspall

- - - - - - - - - -

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —